

МОНГОЛ УЛСЫН ДЭЭД ШҮҮХИЙН ТОГТООЛ

2008 оны 02 дугаар
сарын 28-ны өдөр

Дугаар 09

Улаанбаатар хот

МОНГОЛ УЛСЫН ОЛОН УЛСЫН ГЭРЭЭ БОЛОН ОЛОН УЛСЫН ЭРХ ЗҮЙН НИЙТЭЭР ХҮЛЭЭН ЗӨВШӨӨРСӨН ХЭМ ХЭМЖЭЭ, ЗАРЧМЫГ ШҮҮХИЙН ПРАКТИКТ ХЭРЭГЛЭХ ТУХАЙ

Монгол Улсын Үндсэн хуулийн аравдугаар зүйлд зааснаар олон улсын эрх зүйн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн хэм хэмжээ, зарчим болон Монгол Улсын олон улсын гэрээ нь тус улсын эрх зүйн тогтолцооны нэг хэсэг бөгөөд Монгол Улс нь олон улсын эрх зүйн үндсэн зарчмуудын нэг болох **“гэрээгээр хүлээсэн үүргээ шударгаар сахин биелүүлэх”** зарчмыг баримтлах талаар Үндсэн хуулийн мөн зүйлийн 2 дахь хэсэгт тунхаглажээ.

Олон улсын гэрээ нь олон улсын хамтын ажиллагааг хөгжүүлэх гол хэрэгсэл болж, төрийн болон төрийн бус байгууллагын, тэдгээрийн дотор үндэсний эрх зүйн харилцааны субъектуудын оролцоотой олон улсын харилцааг өргөжүүлэх, хүний эрх, эрх чөлөөг хамгаалах салбарт анхдагч үүрэг гүйцэтгэдэг билээ.

Ийм учраас олон улсын гэрээний заалтыг дотоодод хэрэгжүүлэхтэй холбоотой шүүхийн үйл ажиллагааг боловсронгуй болгох, шүүх эрх мэдлийг хэрэгжүүлэхэд олон улсын эрх зүйн хэм хэмжээ, зарчмыг нэг мөр ойлгож, зөв хэрэглэх явдлыг хангах зорилгоор Шүүхийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.6.3.-т заасныг удирдлага болгон **Улсын Дээд шүүхээс ТОГТООХ НЬ:**

1. Монгол Улсад хүний эрх, эрх чөлөөг олон улсын эрх зүйн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, хэм хэмжээ болон Монгол Улсын Үндсэн хуульд заасны дагуу хүлээн зөвшөөрч, баталгаажуулсан.

“Монгол Улсын хууль, олон улсын гэрээнд заасан эрх, эрх чөлөө нь зөрчигдсэн гэж үзвэл уул эрхээ хамгаалуулахаар шүүхэд гомдол гаргах” эрх нь Үндсэн хуулиар олгогдсон иргэний үндсэн эрхийн нэг тул хүний эрх, эрх чөлөөг хангах, эдлүүлэх асуудал шүүхийн шүүн таслах ажиллагааны үйлчлэлийн хүрээнд нэгэн адил хамаарна. Хүний эрх, эрх чөлөө нь хуулийн утга, агуулга, түүний хэрэглээг тодорхойлдгийн зэрэгцээ хууль тогтоох, гүйцэтгэх эрх мэдлийн болон нутгийн өөрөө удирдах байгууллагын үйл ажиллагаанд хэрэгжиж, шүүн таслах ажиллагаагаар хангагдан хамгаалагдана.

Олон улсын эрх зүйн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим гэж олон улсын эрх зүйн үндсэн агуулгыг илэрхийлэх, улс хоорондын хэвийн ажиллагааг хангахад чухал ач холбогдол бүхий хууль зүйн дээд хүчин чадалтай, улс орнуудын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн хэм хэмжээг хэлнэ.

Тухайлбал, хүний эрхийг бүх нийтээр хүлээн зөвшөөрч, хүндэтгэх, олон улсын үүргээ шударгаар биелүүлэх зэрэг нь олон улсын нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчимд хамаарна.

Олон улсын эрх зүйн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн хэм хэмжээ гэдгийг олон улсын хамтын нийгэмлэгээс тогтоож, хүлээн зөвшөөрсөн, хууль зүйн хувьд заавал даган биелэгдэх хүчин чадалтай зан үйлийн дүрэм гэж ойлгоно.

Дээрх зарчим болон хэм хэмжээний агуулгыг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага, түүний төрөлжсөн байгууллагуудын баримт бичигт дэлгэрүүлсэн байж болно.

2. Монгол Улсын Үндсэн хуулийн аравдугаар зүйлийн 3 дахь хэсэгт **“Монгол Улсын олон улсын гэрээ нь соёрхон баталсан буюу нэгдэн орсон тухай хууль хүчин төгөлдөр болмогц дотоодын хууль тогтоомжийн нэгэн адил үйлчилнэ”** гэж заасны дагуу олон улсын гэрээ болон олон улсын эрх зүйн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, хэм хэмжээ нь тус улсын эрх зүйн тогтолцооны нэг хэсэг болно.

БНМАУ-аас бусад улс оронтой байгуулсан болон нэгдэн орсон олон улсын хүчин төгөлдөр гэрээ Монгол Улсын Үндсэн хуульд харшлаагүй бол Монгол Улсын эрх зүйн тогтолцооны нэг хэсэг байна.

Олон улсын гэрээг Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 1-д **“Монгол Улс, Монгол Улсын Их Хурал болон Монгол Улсын Засгийн газраас гадаадын нэг буюу хэд хэдэн улс, тэдгээрийн Засгийн газар, олон улсын байгууллагатай тодорхой асуудлаар харилцан эдлэх эрх, хүлээх үүргийг тодорхойлон тогтоосон, олон улсын эрх зүйгээр зохицуулагдах хоёр буюу олон талын бичгээр үйлдсэн тохиролцоог хэлнэ”** гэж тодорхойлжээ.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгч болон Засгийн газар Монгол Улсын нэрийн өмнөөс улс хоорондын, Монгол Улсын Их Хурал парламент хоорондын, Монгол Улсын Засгийн газар өөрийн бүрэн эрхэд хамаарах асуудлаар өөрийн нэрийн өмнөөс Засгийн газар хоорондын, Монгол Улсын яам, агентлаг өөрийн бүрэн эрхэд хамаарах асуудлаар Засгийн газрын нэрийн өмнөөс Засгийн газар хоорондын олон улсын гэрээг тус тус байгуулна.

Яам, агентлаг, тэдгээрийн харьяа байгууллага, аймаг, нийслэлийн захиргааны байгууллагаас бусад улсын ижил төрлийн байгууллага, хувь хүн, хуулийн этгээдтэй өөрийн нэрийн өмнөөс байгуулсан гэрээ Олон улсын гэрээний тухай хуулийн үйлчлэлд хамаарахгүй.

3. Олон улсын гэрээг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан үндэсний хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах шаардлагатай гэж уг гэрээнд тусгайлан заагаагүй, Монгол Улсын Үндсэн хуульд харшлаагүй, албан ёсоор нийтлэгдсэн олон улсын гэрээний заалт Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт шууд үйлчилнэ (өөрөө биелэгдэх шинж).

Харин гэрээний оролцогч улс орнууд энэхүү гэрээнд нэгдсэнээр өөрийн үндэсний хууль тогтоомжид холбогдох нэмэлт, өөрчлөлт оруулах шаардлагатай гэж үзвэл нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, эсхүл нэмэлт, өөрчлөлт оруулах

шаардлагатай талаар олон улсын гэрээнд өөрт нь тусгайлан заасан бол уг гэрээний заалт Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт шууд үйлчлэх боломжгүй юм.

Шүүх эрүүгийн хэрэг, иргэний болон захиргааны эрх зүйн маргааныг хянан шийдвэрлэхдээ хүчин төгөлдөр болсноор заавал даган мөрдөх шинжийг агуулсан, албан ёсоор нийтлэгдсэн, дотоодын хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулахыг шаардсан заалтгүй, Үндсэн хуульд харшлаагүй, үндэсний эрх зүйн харилцааны оролцогч этгээдүүдэд шууд эрх, үүрэг үүсгэх чадалтай Монгол Улсын олон улсын гэрээг хэрэглэнэ.

Үндэсний хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулах шаардлагатай гэрээг шүүх эрүү, иргэн, захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэхэд шууд хэрэглэх боломжгүй. Харин энэхүү заалтын дагуу дотоодын хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт орсон бол шүүх үндэсний хууль тогтоомжийг баримталж, хэргийг шийдвэрлэнэ.

4. Шүүхүүд олон улсын гэрээнд тусгагдсан эрх зүйн хэм хэмжээг хэрэглэхдээ тухайн гэрээ хүчин төгөлдөр болсон эсэхийг анхаарвал зохино.

Олон улсын гэрээ нь гэрээнд заасан, эсхүл хэлэлцээрт оролцсон талуудын тохиролцсон журам болон хугацаанд хүчин төгөлдөр болдог тул гэрээнд ийм заалт байхгүй, эсхүл талууд энэ талаар тусгайлсан тохиролцоогүй бол Олон улсын гэрээний эрх зүйн тухай Венийн 1969 оны Конвенцийн 24 дүгээр зүйлд зааснаар гэрээнд оролцогч улс орон бүр гэрээг заавал даган биелүүлэхийг хүлээн зөвшөөрснөө илэрхийлсэн тохиолдолд гэрээ хүчин төгөлдөр болно.

Монгол Улс бүрэн эрх олгогдсон этгээдээр дамжуулан Олон улсын гэрээний тухай хуульд заасан арга, хэлбэрээр тухайн гэрээг байгуулна. Үүнд:

- гэрээнд гарын үсэг зурах
 - гэрээг бүрдүүлэх баримт бичиг солилцох
 - гэрээг соёрхон батлах
 - гэрээг батлах
 - гэрээнд нэгдэн орох
- зэрэг арга хэлбэрүүд багтана.

Түүнчлэн олон улсын тухайн гэрээ Монгол Улсын хувьд хүчин төгөлдөр болсон эсэх нь түүнийг хэрэглэхэд онцгой ач холбогдолтой.

Олон улсын гэрээг байгуулсан, эсхүл түүнд нэгдэн орсон улсын хувьд гэрээ хүчин төгөлдөр болох журмыг гэрээнд тусгайлан заасан байвал олон улсын гэрээ өөрөө хүчин төгөлдөр болсон хэдий ч тухайн улс орны хувьд зөвхөн энэ журмын дагуу хүчин төгөлдөр болно. Тухайлбал, гэрээнд гарын үсэг зурж, нэгдэн орсны дараа соёрхон баталсан улс батламж жуух бичгээ хадгалуулахаар өгсөн өдрөөс хойш гэрээнд заасан хугацааны дараа тухайн улсын хувьд гэрээ хүчин төгөлдөр болох журам олон Конвенц, гэрээнд тусгагджээ.

5. Монгол Улсын Үндсэн хуулийн аравдугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт “Монгол Улсын олон улсын гэрээ нь соёрхон баталсан буюу нэгдэн орсон тухай хууль хүчин төгөлдөр болмогц дотоодын хууль тогтоомжийн нэгэн адил үйлчилнэ”, хорин зургадугаар зүйлийн 3 дахь хэсэгт “Монгол Улсын хуулийг

Улсын Их Хурал албан ёсоор нийтлэх бөгөөд хэрэв хуульд өөрөөр заагаагүй бол ийнхүү нийтэлснээс хойш арав хоногийн дараа хүчин төгөлдөр болно”, тавьдугаар зүйлийн 3 дахь хэсэгт заасан “Улсын Дээд шүүх, бусад шүүх нь ...албан ёсоор нийтлээгүй хуулийг хэрэглэх эрхгүй”, Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 1-д “Монгол Улсын Их Хурлаар соёрхон баталсан олон улсын гэрээг нийтлэхдээ Монгол Улсын хууль нийтлэх журам, олон улсын бусад гэрээг нийтлэхдээ Засгийн газрын тогтоол нийтлэх журмыг тус тус баримтлана” гэж тус тус заасныг үндэслэн шүүхүүд хүчин төгөлдөр болсон олон улсын гэрээнүүдээс зөвхөн албан ёсоор нийтлэгдсэн гэрээг хэрэглэнэ.

Олон улсын гэрээ хүчин төгөлдөр болсон хэдий ч албан ёсоор нийтлэгдээгүй бол шүүх түүнийг хэрэглэхгүй.

Олон улсын гэрээний 25 дугаар зүйлийн 2-т “олон улсын гэрээг гадаад харилцааны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагаас эрхлэн тусгай эмхтгэл болгон хэвлэж байна”, Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 43 дугаар зүйлийн 43.4.-т “Хууль, Улсын Их Хурлын бусад шийдвэрийг хэвлэл, мэдээллийн хэрэгслээр нийтэд мэдээлэхдээ “Төрийн мэдээлэл” эмхтгэлд нийтэлсэн албан ёсны эхийг баримтлах бөгөөд дамжуулан нийтэлснийг албан ёсны бус гэж үзнэ”, мөн зүйлийн 43.5.-д “Төрийн мэдээлэл” эмхтгэлд хууль, Улсын Их Хурлын бусад шийдвэр, Ерөнхийлөгчийн зарлиг, Засгийн газрын тогтоол, Үндсэн хуулийн цэцийн шийдвэр, хуулийн талаарх Улсын дээд шүүхийн албан ёсны тайлбар, яам, агентлагаас гаргасан нийтээр дагаж мөрдөх эрх зүйн хэм хэмжээ тогтоосон актыг бүрэн эхээр нь нийтэлнэ” гэж тус тус заасны дагуу Гадаад хэргийн яамнаас олон улсын гэрээг албан ёсоор орчуулсан эхийг “Төрийн мэдээлэл” сэтгүүлд хэвлэн нийтэлснийг “олон улсын гэрээний албан ёсны нийтлэл” гэж үзнэ.

Монгол Улсын олон улсын гэрээ хүчин төгөлдөр болсон тухай мэдээллийг Гадаад хэргийн яам гаргаж өгнө.

6. Монгол Улсын олон улсын гэрээг эрүү, иргэн, захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд шүүхүүд дараах тохиолдолд шууд хэрэглэнэ:

6.1.Иргэний болон захиргааны хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд: шүүхийн хэлэлцүүлгийн зүйл болж буй маргаантай харилцааг зохицуулсан материаллаг эрх зүйн дотоодын хуулийн зүйл, заалтаас олон улсын гэрээний зохицуулалт өөр байгаа бол;

6.2.Эрүүгийн байцаан шийтгэх болон иргэн, захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд: шүүн таслах ажиллагааг явуулах эрүү, иргэн, захиргааны процессын эрх зүйн дотоодын хуулиар тогтоосон журмаас өөр журмыг олон улсын гэрээ тогтоосон бол;

6.3.Эрүүгийн байцаан шийтгэх болон иргэн, захиргааны хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд: шүүхийн хэлэлцүүлгийн зүйл болох харилцаа

(тэдгээрийн дотор гадаадын этгээдийн оролцоотой) зөвхөн олон улсын гэрээгээр зохицуулагдаж байгаа бол;

6.4.Захиргааны зөрчлийг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд: захиргааны хариуцлагын тухай дотоодын хууль тогтоомжид заасан зохицуулалтаас олон улсын гэрээний зохицуулалт өөр байгаа бол.

Ингэхдээ Монгол Улсын хууль тогтоомжид зааснаас өөр журам тогтоож байгаа олон улсын гэрээг заавал соёрхон батлахаар Олон улсын гэрээний тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 2-т заасныг шүүхүүд анхаарвал зохино.

7. Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.-д **“Үйлдэл, эс үйлдхүйг гэмт хэрэгт тооцох, түүнд оногдуулах ял, эрүүгийн хариуцлагын бусад арга хэмжээг зөвхөн энэ хуулиар тодорхойлно”** гэж заасан тул Эрүүгийн хуульд тусгайлан заасан тохиолдолд л эрүүгийн гэмт хэргийн шинжийг тодорхойлсон олон улсын эрх зүйн хэм хэмжээг шүүхүүд хэрэглэж болно.

Тухайлбал, Эрүүгийн хуулийн 299 дүгээр зүйлд **“Олзлогдогсод, энгийн хүн амтай харгис хэрцгий харьцсан, хүн амыг оршин суугаа нутгаас нь албадан зайлуулсан, эзлэгдсэн нутагт түүх соёлын үнэт зүйлийг тонон дээрэмдсэн, зэвсэгт мөргөлдөөний үеэр Монгол Улсын олон улсын гэрээгээр хориглосон арга хэрэгсэл хэрэглэсэн бол арваас дээш арван таван жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ. Монгол улсын олон улсын гэрээгээр хориглосон хүн амыг үй олноор нь хөнөөх, устгах зэвсэг хэрэгсэл хэрэглэсэн бол арван таваас дээш хорин жил хүртэл хугацаагаар хорих ял шийтгэнэ”** гэж заасан тул энэ зүйлд заасан гэмт хэргийн объектив талыг тодорхойлоход Төрлөөр устгах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, тийм гэмт хэрэг үйлдэгчдийг шийтгэх тухай 1968 оны Конвенци, Дайны талбарт байгаа зэвсэгт хүчний шархтан, өвчтөний нөхцөл байдлыг сайжруулах тухай Женевийн(I) Конвенци, Дайнд олзлогдогсодтой харьцах тухай Женевийн (III) Конвенци зэрэг олон улсын хүмүүнлэгийн эрх зүйн гэрээний заалтуудыг шүүхүүд шууд хэрэглэх боломжтой байна.

Эрүүгийн гэмт хэргийн бүрэлдэхүүний шинжийг тусгасан хэм хэмжээ бүхий олон улсын гэрээнд үндэсний хууль тогтоомжид нэмэлт, өөрчлөлт оруулснаар гэрээний хэрэгжилт хангагдах талаар заасан байдаг тул Эрүүгийн хуульд заагдаагүй гэмт хэргийн бүрэлдэхүүнийг тодорхойлсон Монгол Улсын олон улсын гэрээний заалтыг шүүхүүд хэрэглэхгүй.

8. Монгол Улсын Эрүүгийн хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.3.-т **“Гадаад улсын дипломат дархан эрх, эрх ямба эдэлж байгаа этгээд болон дагаж мөрдөж байгаа хууль, олон улсын гэрээний дагуу Монгол Улсын шүүхэд эрүүгийн хэргийн талаар харъяалагдахгүй бусад этгээд Монгол Улсын нутаг дэвсгэрт гэмт хэрэг үйлдвэл түүнд эрүүгийн хариуцлага хүлээлгэх эсэх асуудлыг Монгол Улсын олон улсын гэрээний дагуу шийдвэрлэнэ”** гэж, Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 193 дугаар зүйлд **“Гадаад улсын дипломат дархан эрх, эрх ямба эдэлдэг иргэн болон тэдгээрийн гэр**

бүлийн гишүүд сайн дураар зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд Монгол Улсын шүүхийн иргэний хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаанд хамаарагдахгүй.

Монгол Улсын төрийн болон засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгжийн өөрөө удирдах байгууллагын урилгаар Монгол Улсад зочилж байгаа гадаад улсын төлөөлөгч, дагалдан яваа бусад хүмүүс Монгол Улсын шүүхэд үл харьяалагдана” гэж тус тус заасныг Дипломат харилцааны тухай Венийн 1961 оны Конвенц болон Консулын харилцааны тухай Венийн 1963 оны Конвенцийн зүйл, заалттай харьцуулан үзэж, эрүүгийн хэрэгт холбогдсон этгээд, иргэний хэргийн зохигч болон хэргийн бусад оролцогч дархан эрх, давуу эрх, эрх ямбын алиныг нь ямар хэмжээгээр эдлэх ёстой болохыг тодорхой тохиолдол бүрт шүүхүүд зааглан ялгаж байвал зохино.

9. Монгол Улсын олон улсын гэрээнд хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээг дагаж мөрдөхөөр Иргэний, Гэр бүлийн, Хөдөлмөрийн, Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулиуд болон бусад хуульд заасныг Үндсэн хуулийн аравдугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт **“Монгол Улсын олон улсын гэрээ нь соёрхон баталсан буюу нэгдэн орсон тухай хууль хүчин төгөлдөр болмогц дотоодын хууль тогтоомжийн нэгэн адил үйлчилнэ”** гэж заасантай уялдуулан зөвхөн соёрхон баталсан олон улсын гэрээ дотоодын хуулиас дээгүүр хүчин чадалтай байна гэж ойлгоно.

Өөрөөр хэлбэл хууль хэлбэрээр хүлээн зөвшөөрсөн олон улсын гэрээ л дотоодын хуулиас илүү хүчин чадалтай байх буюу олон улсын гэрээний зохицуулалт хуулийн зохицуулалтаас өөр байвал олон улсын гэрээний заалт үйлчилнэ.

Монгол Улсын хуулиар соёрхон батлагдаагүй олон улсын гэрээ түүнийг байгуулсан төрийн тухайн байгууллагын хууль тогтоомжийн эрхийн актуудаас дээгүүр хүчин чадалтай байна.

10. Олон улсын гэрээг тайлбарлахад Олон улсын гэрээний эрх зүйн тухай Венийн 1969 оны Конвенцийн зохицуулалтыг шүүхүүд баримтална. (III анги, 31 – 33 дугаар зүйл)

Олон улсын гэрээг тайлбарлахад хүндрэл учирвал Нэгдсэн Үндэстний байгууллага, түүний төрөлжсөн байгууллагын болон олон улсын бусад байгууллагын шийдвэр, эрхийн актыг ашиглах, олон улсын гэрээний хүчинтэй байх хугацаа, гэрээнд оролцогч улсын бүрэлдэхүүн, гэрээг хэрэглэж буй олон улсын практик зэрэг асуудлаар Гадаад хэргийн яамны гэрээ, эрх зүйн газар, Хууль зүй, дотоод хэргийн яамнаас лавлагаа авч байвал зохино.

11. Гадаад улсын шүүхийн даалгаврыг биелүүлэх, гадаад улсад шүүхийн даалгавар явуулах иргэний хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг шүүхүүд хэрэгжүүлэхдээ гадаадын тухайн улстай байгуулсан эрх зүйн туслалцаа харилцаа үзүүлэх Монгол Улсын хоёр талт олон улсын гэрээ, ийм гэрээ байхгүй бол Иргэний хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай 1954 оны Конвенцийн зүйл, заалтыг,

Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн холбогдох зохицуулалтын хамт баримтална.

Иргэн, гэр бүлийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх тухай Монгол Улсын хоёр талт олон улсын гэрээ нь нарийвчилсан зохицуулалттай, харин Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай 1954 оны Конвенц нь ерөнхий зохицуулалттай гэрээ болно. Хоёр талт гэрээгээр тусгайлан зохицуулсан асуудалд Конвенцийн энэ талаарх заалтыг баримтлах шаардлагагүй ба харин хоёр талт гэрээнд тусгайлан зохицуулаагүй асуудлаар Конвенцийн заалтыг баримтлана.

12. Гадаад улсын шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх журам нь Монгол Улсын хууль тогтоомж, гадаад улстай байгуулсан буюу нэгдэн орсон Монгол Улсын олон улсын гэрээгээр тодорхойлогдоно.

Монгол улс тухайн гадаад улстай байгуулсан эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх тухай гэрээнд шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх асуудлыг тусгасан бол гэрээний уг заалт болон Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1.2., Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 18 дугаар бүлэгт зааснаар шүүхийн шийдвэрийг албадан гүйцэтгүүлэх тухай эрх бүхий этгээдийн хүсэлтээр шийдвэрлэнэ.

Монгол Улс тухайн гадаад улстай эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх гэрээ байгуулаагүй, эсхүл уг гэрээнд шүүхийн шийдвэрийг биелүүлэх тухай асуудлыг тусгаагүй бол гадаад улсын шүүхийн шийдвэрийг албадан гүйцэтгэх ажиллагаа явуулах асуудлыг шүүх шийдвэрлэхгүй.

Иргэний хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай 1954 оны Конвенцийн III бүлэгт шүүхийн бүх шийдвэрийг гүйцэтгэх талаар бус харин шүүхийн зардал төлүүлэх шийдвэрийг биелүүлэх талаар тусгасан байх тул шүүхийн зардал төлүүлэх тухай гадаад улсын шийдвэрийг албадан гүйцэтгэх асуудлыг шүүхүүд Монгол Улс тухайн гадаад улстай хоёр талт гэрээ байгуулсан эсэхээс үл хамааран Конвенцийн заалтыг баримтлан шийдвэрлэнэ.

Гадаад улсын шүүхийн шийдвэр гэдэгт тухайн маргаантай асуудлыг эцэслэн шийдвэрлэсэн шүүхийн шийдвэрийг ойлгоно. Албадан гүйцэтгүүлэх шийдвэр нь хуулийн хүчин төгөлдөр болсон, шийдвэрийн үнэн зөв байдал нь түүнийг гаргасан шүүхээр баталгаажсан, шүүхийн шийдвэрийг албадан гүйцэтгүүлэх тухай хүсэлтийг тухайн шүүх зөвшөөрөн дэмжиж байгаа, шийдвэрийн эх албан ёсоор орчуулагдсан, зохих журмын дагуу ирүүлсэн байх шаардлагатайг шүүхүүд анхаарвал зохино.

Гадаадын арбитр буюу арбитрын шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгэх тухай хүсэлтийг Гадаадын арбитрын шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх, биелүүлэх тухай 1958 оны Конвенцийн зүйл, заалтын дагуу Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 18 дугаар бүлэгт зааснаар шүүхүүд шийдвэрлэнэ.

Гадаад улсын шүүхийн шийдвэрийг албадан гүйцэтгэснээр Монгол Улсын тусгаар тогтнол, үндэсний аюулгүй байдалд хор хохирол учруулж болзошгүй, Монгол улсын нийтийн эрх зүйн дүрэмд харш, эсхүл зохигчдын хоорондох тухайн маргааныг Монгол Улсын шүүх хянан шийдвэрлэж, шүүхийн хүчин төгөлдөр өөр шийдвэр гарсан, эсхүл иргэний хэрэг үүсгэгдэн, хянан хэлэлцэгдэж байгаа, тухайн хэрэг Монгол Улсын шүүхийн онцгой харьяалалд хамаардаг, эсхүл гадаад улсын шүүхийн шийдвэр хүчин төгөлдөр болоогүй буюу хүчин төгөлдөр болсон эсэх нь тодорхой бус, шийдвэрийг албадан гүйцэтгүүлэх талаар шаардлага тавих хөөн хэлэлцэх хугацаа өнгөрсөн бөгөөд энэ хугацаа сэргээгдээгүй зэрэг нөхцөл байдал тогтоогдвол гадаад улсын шүүхийн шийдвэрийг гүйцэтгүүлэх тухай сонирхогч этгээдийн хүсэлтийг шүүх хангахаас татгалзаж, энэ талаарх үндэслэлийг шүүгчийн захирамж, шүүхийн тогтоолд тодорхой заана.

13. Энэ тогтоол гарсантай холбогдуулан Шүүхийн Ерөнхий Зөвлөл, Улсын Дээд шүүхийн Тамгын Газарт даалгах нь:

13.1. Хүний эрхийн Үндэсний комисс, Гадаад хэргийн яамны гэрээ, эрх зүйн газар, Хууль зүй, дотоод хэргийн яамтай хамтран Монгол Улсын олон улсын гэрээний албан ёсны орчуулга, гэрээний жагсаалт, тэдгээрийн хүчинтэй байх хугацаа, хүчин төгөлдөр болсон хугацаа, Монгол Улсын нэгдэн орсон хугацаа, албан ёсоор хэвлэн нийтлэгдсэн байдал зэрэг асуудлаар нийт шүүх, шүүгчдийг үнэн, зөв мэдээллээр цаг алдалгүй хангаж байх.

13.2. Хууль тогтоомж, шүүх эрх мэдлийн эрдэм шинжилгээ, сургалт, мэдээлэл, сурталчилгааны үндэсний төвтэй хамтарч шүүгчдийн болон шүүхийн ажилтнуудын үргэлжилсэн, давтан сургалтад олон улсын эрх зүйн нийтээр хүлээн зөвшөөрсөн зарчим, хэм хэмжээ болон Монгол Улсын олон улсын гэрээг судлах, сургалтын материал гарын авлагаар хангах, сургалтын хөтөлбөрт оруулах зэрэг асуудлыг онцгой анхаарч ажиллах.

13.3. Улсын Дээд шүүхийн Эрүүгийн, Иргэний, Захиргааны хэргийн танхимууд болон Судалгааны төвтэй хамтран олон улсын эрх зүйн хэм хэмжээг хэрэглэж буй шүүхийн практикийг судлаж, нийт шүүхийг мэргэжлийн удирдлагаар хангах ажиллагааны хүрээнд судалгаа, сургалтын ажил зохион байгуулах

14. Энэ тогтоолын 1, 2 дугаар хавсралтыг лавлагааны журмаар ашиглахыг нийт шүүх, шүүгчдэд мэдэгдсүгэй.

ЕРӨНХИЙ ШҮҮГЧ

С.БАТДЭЛГЭР

ИРГЭНИЙ ХЭРГИЙН
ТАНХИМЫН ТЭРГҮҮН

Ц.АМАРСАЙХАН

ЭРҮҮГИЙН ХЭРГИЙН
ТАНХИМЫН ТЭРГҮҮН

Б.БАТСАЙХАН

ЗАХИРГААНЫ ХЭРГИЙН
ТАНХИМЫН ТЭРГҮҮН

О.ЗАНДРАА

Монгол Улсын олон улсын гэрээний дэлгэрэнгүй жагсаалт
“Төрийн мэдээлэл” / тусгай дугаар 2004-2007 он / сэтгүүлд нийтлэгдсэн

№	Гэрээний нэр	Төрөл	Батлагдсан	Хүчин төгөлдөр болсон	Нэгдэн орсон	Нийтлэгдсэн
1.	Хүний эрхийн түгээмэл тунхаглал	Олон талт	1945-06-26	1945-10-24	1961-10-27	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
2.	Иргэний болон улс төрийн эрхийн тухай олон улсын пакт	Олон талт	1966-12-16	1976-01-03	1974-11-18	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
3.	Иргэний болон улс төрийн эрхийн тухай олон улсын пактын нэмэлт 1-р протокол	Олон талт	1966-12-16	1976-03-23	1991-01-14	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
4.	Эдийн засаг, нийгэм соёлын эрхийн тухай олон улсын пакт	Олон талт	1966-12-16	1976-03-23	1974-11-18	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
5.	Эмэгтэйчүүдийн улс төрийн эрхийн тухай конвенци	Олон талт	1952-12-20	1954-07-07	1965-07-21	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
6.	Эмэгтэйчүүдийг алагчилах бүх хэлбэрийг устгах тухай конвенц	Олон талт	1979-12-18	1981-09-03	1981-07-20	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
7.	Эмэгтэйчүүдийг алагчилах бүх хэлбэрийг устгах тухай конвенцийн нэмэлт протокол	Олон талт	1999-12-10	2000-12-22	2001-12-14	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
8.	Эмэгтэйчүүдийг алагчилах бүх хэлбэрийг устгах тухай конвенцийн 20 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт оруулсан нэмэлт өөрчлөлт	Олон талт	1995-12-22	1996-02-24	1997-10-03	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
9.	Хүүхдийн эрхийн тухай конвенц	Олон талт	1989-11-20	1990-09-02	1990-07-05	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
10.	Хүүхдийг зэвсэгт мөргөлдөөнд оролцуулахын эсрэг Хүүхдийн эрхийн тухай конвенцид оруулах нэмэлт протокол	Олон талт	2000-05-25	2002-02-10	2001-11-12 Соёрхон баталсан 2003-05-15	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
11.	Хүүхдийг худалдах, хүүхдийн биеийг үнэлэх, хүүхдийг садар самуунд сурталчилахын эсрэг Хүүхдийн эрхийн тухай конвенцид оруулах нэмэлт протокол	Олон талт	2000-05-25	2002-01-18	2002-10-11 Жуух 2003-05-15	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
12.	Хүүхдийн эрхийн тухай конвенцийн 43 дугаар зүйлийн хоёр дахь хэсэгт оруулах нэмэлт өөрчлөлт	Олон талт	1995-12-12	2002-11-18	1997-10-03	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
13.	Хүүхдийг хамгаалах болон улс хооронд үрчлэх асуудлаар хамтран ажиллах тухай конвенц	Олон талт	1993-05-29	1995-05-01	1998-01-16	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
14.	Сайн дурын үндсэн дээр гэрлэх, гэрлэх насны доод хязгаар болон гэрлэлтийг бүртгэх тухай конвенц	Олон талт	1962-11-07	1964-12-09	1991-04-15	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он

15.	Эрүүдэн шүүх болон бусад хэлбэрээр хэрцгий, хүнлэг бусаар буюу хүний нэр төрийн доромжлон харьцаж, шийтгэхийн эсрэг конвенц	Олон талт	1984-12-10	1987-06-26	2000-11-02	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
16.	Төрлөөр устгах гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх, тийм гэмт хэрэг үйлдэгчдийг шийтгэх тухай конвенц	Олон талт	1948-12-09	1951-01-12	1966-11-24	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
17.	Дайны гэмт хэрэг болон хүн төрөлхтний эсрэг гэмт хэрэгт хөөн хэлэлцэх хугацаа үл хэрэглэх тухай конвенц	Олон талт	1968-11-26	1970-11-11	1969-05-21	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
18.	Арьс үндсээр алагчилах үзлийн бүх хэлбэрийг устгах тухай олон улсын конвенц	Олон талт	1965-12-21	1969-01-04	1969-03-31	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
19.	Спортод апартейд бодлого явуулахын эсрэг олон улсын конвенц	Олон талт	1985-12-10	1988-04-03	1987-12-16	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
20.	Апартейдийн гэмт хэргийг таслан зогсоох, тийм гэмт хэрэг үйлдэгчдийг шийтгэх тухай олон улсын конвенц	Олон талт	1973-12-30	1976-07-18	1975-05-31	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
21.	Боловсролын талаар алагчилахтай тэмцэх тухай конвенц	Олон талт	1960-12-14	1962-05-22	1964-09-22	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
22.	Аж үйлдвэрийн салбарт ажилд авах насны доод хязгаарын тухай Олон улсын Хөдөлмөрийн байгууллагын 59 дүгээр конвенц	Олон талт	1937-06-22	1941-02-21	1969-05-10	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
23.	Эвлэлдэн нэгдэх эрх чөлөө болон байгууллага байгуулах эрхийг хамгаалах тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 87 дугаар конвенц	Олон талт	1948-07-09	1950-07-04	1969-05-10	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
24.	Зохион байгуулах, хамтын хэлэлцээ хийх эрхийн тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 98 дугаар конвенц	Олон талт	1949-07-01	1951-07-18	1969-05-10	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
25.	Тэгш шан хөлс олгох тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 100 дугаар конвенц	Олон талт	1951-06-29	1953-05-23	1969-05-10	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
26.	Тэгш шан хөлс олгох тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 100 дугаар конвенцийн 90 дүгээр зөвлөмж	Олон талт	-	-	-	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
27.	Эхчүүдийг хамгаалах тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 103 дугаар	Олон талт	1952-06-28	1955-09-07	1969-05-10	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он

	конвенц					
28.	Алагчилахгүй байх/ажил, мэргэжил, хөдөлмөр эрхлэлт/ тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 111 дүгээр конвенц	Олон талт	1958-06-25	1960-06-15	1969-05-10	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
29.	Алагчилахгүй байх/ажил, мэргэжил, хөдөлмөр эрхлэлт/ тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 111 дүгээр конвенцийн 111 дүгээр зөвлөмж	-	-	-	-	-
30.	Хөдөлмөр эрхлэлтийн бодлогын тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 122 дугаар конвенц	Олон талт	1964-07-09	1966-07-15	1976-11-24 Соёрхон баталсан	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
31.	Хөдөлмөр эрхлэлтийн бодлогын тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 122 дугаар конвенцийн 122 дугаар зөвлөмж	Олон талт	-	-	-	-
32.	Газар доор буюу уурхайд ажиллагсдын насны доод хязгаарын тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 123 дугаар конвенц	Олон талт	1965-06-22	1967-11-10	1981-12-03 Соёрхон баталсан	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
33.	Газар доор буюу уурхайд ажиллагсдын насны доод хязгаарын тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 123 дугаар конвенцийн 124 дүгээр зөвлөмж	Олон талт	-	-	-	-
34.	Үйлдвэрийн газарт ажилчдын төлөөлөгчдийн эрхийг хамгаалах болон тэдэнд олгогдох бололцооны тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 135 дугаар конвенц	Олон талт	1971-06-23	1973-06-30	1995-05-29	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
35.	Үйлдвэрийн газарт ажилчдын төлөөлөгчдийн эрхийг хамгаалах болон тэдэнд олгогдох бололцооны тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 135 дугаар конвенцийн 143 дугаар зөвлөмж	-	-	-	-	-
36.	Хөдөлмөрийн насны доод хязгаарын тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 138 дугаар конвенц	Олон талт	1973-06-26	1976-06-19	2002-10-31 Соёрхон баталсан	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
37.	Хөдөлмөрийн насны доод хязгаарын тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 138 дугаар конвенцийн 146 дугаар	-	-	-	-	-

	зөвлөмж					
38.	Олон улсын хөдөлмөрийн хэм хэмжээний хэрэгжилтийг дэмжих гурван талт зөвлөлдөөний тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 144 дүгээр конвенц	Олон талт	1976-06-22	1978-05-16	1998-08-10 Соёрхон баталсан	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
39.	Олон улсын хөдөлмөрийн хэм хэмжээний хэрэгжилтийг дэмжих гурван талт зөвлөлдөөний тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 144 дүгээр конвенцийн 152 дугаар зөвлөмж	-	-	-	-	-
40	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 155 дугаар конвенц	Олон талт	1981-07-22	1983-08-11	1998-02-03 С.Баталсан	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
41	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 155 дугаар конвенцийн 164 дүгээр зөвлөмж	-	-	-	-	-
42	Тахир дутуу хүмүүсийн мэргэжлийн нөхөн сэргээлт, хөдөлмөр эрхлэлтийн тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 159-р конвенц	Олон талт	1983-06-20	1985-06-20	1998-02-03 С. баталсан	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
43	Тахир дутуу хүмүүсийн мэргэжлийн нөхөн сэргээлт, хөдөлмөр эрхлэлтийн тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 159-р конвенцийн 168 дугаар зөвлөмж	-	-	-	-	-
44	Хүүхдийн хөдөлмөрийн тэвчишгүй хэлбэрийн тухай олон улсын хөдөлмөрийн байгууллагын 182 дугаар конвенц	Олон талт	1999-06-17	2000-11-19	2000-10-05	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 1-р боть 2004 он
45	НҮБ-ын дүрэм	Олон талт	1945-06-26	1945-10-24	1961-10-27 Хүлээн зөвшөөрсөн	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 2-р боть 2005 он
46	Олон улсын шүүхийн дүрэм	Олон талт	1945-06-26	1945-10-24	1961-10-27 Хүлээн зөвшөөрсөн	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар 2-р боть 2005 он
47	Олон улсын Эрүүгийн шүүхийн Ромын дүрэм	-	1998-07-18	2002-07-01	2002-04-05 С.баталсан	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №2 2005
48	Дипломат харилцааны тухай Венийн конвенц	Олон талт	1961-04-18	1964-04-24	1966-11-24	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №2 2005

49	Консулын харилцааны тухай Венийн конвенц	Олон талт	1963-04-24	1967-03-19	1988-06-20	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №2 2005
50	Олон улсын гэрээний эрх зүйн тухай Вений конвенц	Олон талт	1969-05-23	1980-01-27	1988-04-11	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №2 2005
51	Далайд гарцгүй улсын дамжин өнгөрөх худалдааны тухай конвенц	Олон талт	1965-07-08	1967-06-09	1966-05-11	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №2 2005
52	Бараа худалдах-худалдан авах олон улсын гэрээний тухай НҮБ-ын конвенц	Олон талт	1980-04-11	1988-01-01	1997-07-09	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №2 2005
53	Хөрөнгө оруулалтыг баталгаажуулах олон талт агентлагийг үүсгэн байгуулах конвенц	Олон талт	1985-10-11	1988-04-12	1998-07-23	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №2 2005
54	ДХБ байгуулах тухай Марракешийн хэлэлцээр	Олон талт	1994-04-15	1995-01-01	1996-12-26	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №2 2005
55	Гадаадын Арбитрын шийдвэрийг хүлээн зөвшөөрөх, биелүүлэх тухай конвенц	Олон талт	1958-06-10	1959-07-07	1994-05-26	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №2 2005
56	Улс болон гадаад улсын иргэний хооронд хөрөнгө оруулалтын маргааныг шийдвэрлэх тухай конвенц	Олон талт	1965-03-18	1966-10-14	1996-05-28	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №2 2005
57	Иргэний хэрэг хянан шийдвэрлэх тухай конвенц	Олон талт	1954-03-01	1957-04-12	1999-07-21	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №2 2005
58	Дэлхийн оюуны өмчийн байгууллага байгуулах тухай конвенц	Олон талт	1967-07-14	1979-09-28	1978-10-10 С.Б.	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №3 2005
59	Аж үйлдвэрийн өмчийг хамгаалах тухай Парисын конвенц	Олон талт	1970-04-26	1970-05-19	1984-11-13	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №3 2005
60	Утга зохиол урлагийн бүтээлийг хамгаалах тухай Парисын конвенц	Олон талт	1886-09-09	1971-09-28	19 1997-01-09 С.Б.	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №3 2005
61	Барааны тэмдгийн олон улсын бүртгэлийн тухай Мадридын хэлэлцээр	Олон талт	1891-04-14	1979-09-28	1984-11-13	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №3 2005
62	Барааны тэмдгийн олон улсын бүртгэлийн тухай Мадридын хэлэлцээрийн протокол	Олон талт	1989-06-28	1989-06-28	2000-11-02	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №3 2005
63	Бүтээгдэхүүний загварын олон улсын хадгалалтын тухай Гаагийн хэлэлцээр	Олон талт	1960-11-28		1997-03-12	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №3 2005
64	Барааны тэмдгийг бүртгэх зорилгоор бараа, үйлчилгээний олон улсын ангилал тогтоох тухай Ниццийн хэлэлцээр	Олон талт	1957-06-15	1982-09-06	2000-11-02 С.Б.	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №3 2005
65	Бүтээгдэхүүний загварын олон улсын ангилал тогтоох тухай Локарногийн хэлэлцээр	Олон талт	1968-10-08	1979-09-28	2000-11-02	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №3 2005
66	Патентын хамтын ажиллагааны гэрээ	Олон талт	1970-06-19	1979-09-28	1991-02-27	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №3 2005

67	Патентын олон улсын ангиллын тухай Страсбургийн хэлэлцээр	Олон талт	1971-03-24	1979-09-28	2000-11-02 Соёрхон баталсан	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №3 2005
68	Олимпын бэлгэ тэмдгийг хамгаалах тухай Найробын гэрээ	Олон талт	1981-09-26		2002-05-17 Соёрхон баталсан	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №3 2005
69	Зохиогчийн эрхийн тухай Дэлхийн оюуны өмчийн байгууллагын гэрээ	Олон талт	1996-12-20	2002-03-06	2002-07-25	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №3 2005
70	Тоглолт болон дуу бичлэгийн авианы тухай Дэлхийн оюуны өмчийн байгууллагын гэрээ	Олон талт	1996-12-20	2002-05-20	2002-07-25 Соёрхон баталсан	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №3 2005
71	Худалдаанд хамаарах оюуны өмчийн эрхийн тухай хэлэлцээр	Олон талт			1997-01-29 Соёрхон баталсан	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №3 2005
72	Агаарын хөлгийг хууль бусаар булаан авах үйлдлийг хориглох тухай конвенц	Олон талт	1970-12-16	1971-10-14	1971-10-08	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №4 2006
73	Иргэний нисэхийн аюулгүй байдлын эсрэг хууль бус үйлдлийг хориглох тухай конвенц	Олон талт	1971-09-23	1973-01-26	1972-09-14 Соёрхон баталсан	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №4 2006
74	Олон улсын хамгаалалтад байдаг хүмүүс, түүний дотор дипломат төлөөлөгчдийн эсрэг гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх болон шийтгэх тухай конвенц	Олон талт	1973-12-14	1977-02-20	1974-12-18 Соёрхон баталсан	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №4 2006
75	Цөмийн материалыг биечлэн хамгаалах тухай конвенц	Олон талт	1979-10-26	1987-02-08	1986-05-28 Соёрхон баталсан	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №4 2006
76	Агаарын хөлгийн бүхээгт үйлдсэн гэмт хэрэг болон тодорхой бусад үйлдлийн тухай конвенц	Олон талт	1963-09-14	1969-12-04	1990-10-22	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №4 2006
77	Хүн барьцаанд авахын эсрэг олон улсын конвенц	Олон талт	1979-12-18	1983-06-03	1992-06-09	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №4 2006
78	Иргэний нисэхийн аюулгүй байдлын эсрэг хууль бус үйлдлийг хориглох тухай Монреаль хотноо 1971-09-23-ны өдөр үйлдсэн конвенцийн Олон улсын иргэний нисэхэд үйлчилдэг нисэх буудал дахь хүч хэрэглэсэн хууль бус үйлдлийг хориглох тухай нэмэлт протокол	Олон талт	1988-02-24	1989-08-06	1999-10-22	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №4 2006
79	Хуванцар тэсрэх бодис илрүүлэх зорилгоор тэмдэг тавих тухай конвенц	Олон талт	1991-03-01	1998-06-21	1999-09-22	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №4 2006
80	Терроризмын зорилгоор бөмбөг хэрэглэхийг хориглох тухай олон улсын конвенц	Олон талт	1998-01-12	2001-05-23	2000-08-31	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №4 2006
81	Терроризмыг санхүүжүүлэхийг хориглох тухай олон улсын конвенц	Олон талт	1999-12-09	2002-04-10	2003-12-13	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №4 2006

82	Боочлол, боолын худалдааг хориглох тухай конвенц	Олон талт	1926-09-25	1927-03-09	1968-10-31	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №4 2006
83	Боолчлол, боолын худалдаа болон боолчлолтой адилтгах ёс заншлыг устгах тухай нэмэлт конвенц	Олон талт	1956-09-07	1957-04-30	1968-10-31 с.б.	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №4 2006
84	Мансууруулах эмийн тухай нэгдсэн конвенц	Олон талт	1961-03-25	1964-12-13	1990-12-06	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №4 2006
85	Соёлын үнэт зүйлсийн хууль бус экспорт, импорт, түүнчлэн өмчлөх эрхийг шилжүүлэхийг хориглох, тэдгээрээс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний тухай конвенц	Олон талт	1970-11-14	1972-04-24	1991-01-04 с.б.	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №4 2006
86	Сэтгэгцэд нөлөөлөх бодисын тухай конвенц	Олон талт	1971-02-21	1976-08-16	1999-04-22 с.б.	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №4 2006
87	Мансууруулах эм, сэтгэгцэд нөлөөлөх бодисын хууль бус эргэлтийн эсрэг НҮБ-ын конвенц	Олон талт	1988-12-20	1990-11-11	2001-01-25	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №4 2006
88	Дайны талбарт байгаа зэвсэгт хүчний шархтан, өвчтөний нөхцөл байдлыг сайжруулах тухай Женевийн конвенц /1/	Олон талт	1949-08-12	1950-10-21	1958-11-05	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №5 2006
89	Тэнгисийн зэвсэгт хүчний шархтан, өвчтөн болон хөлөг онгоцны сүйрэлд өртөгсдийн нөхцөл байдлыг сайжруулах тухай Женевийн конвенц /2/	Олон талт	1949-08-12	1950-10-21	1958-11-05	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №5 2006
90	Дайнд олзлогдогчидтой харьцах тухай Женевийн конвенц /3/	Олон талт	1949-08-12	1950-10-21	1958-11-05	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №5 2006
91	Дайны үед энгийн хүмүүсийг хамгаалах тухай /4/ конвенц	Олон талт	1949-08-12	1950-10-21	1958-11-05	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №5 2006
92	Олон улсын зэвсэгт мөргөлдөөнд хэлмэгдэгсдийг хамгаалах тухай 1949 оны 8 дугаар сарын 12-ны өдрийн Женевийн конвенцуудын нэмэлт протокол /1/	Олон талт	1977-06-08	1978-12-07	1995-11-17	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №6 2006
93	Олон улсын бус шинж чанартай зэвсэгт мөргөлдөөнд хэлмэгдэгсдийг хамгаалах тухай 1949-08-12-ны өдрийн Женевийн конвенцуудын нэмэлт протокол /2/	Олон талт	1977-06-08	1978-12-07	1995-11-17	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №6 2006
94	Зэвсэгт мөргөлдөөний үед соёлын үнэт зүйлийг хамгаалах тухай конвенц	Олон талт	1954-05-14	1956-08-07	1964-11-04	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №6 2006
95	Байгаль орчинд нөлөөлөх арга хэрэгслэлийг цэрэг дайны болон дайсагнах	Олон талт	1976-12-10	1976-10-05	1978-05-19 с.б.	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №6 2006

	бусад аливаа зорилгоор ашиглахыг хориглох тухай конвенц					
96	Амьсгал боогдуулагч, хортой буюу тэдгээртэй ижил бусад хий болон бактериологийн хэрэгслийг дайнд хэрэглэхийг хориглох тухай протокол	Олон талт	1925-06-17	1928-02-08	1968-11-10	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №6 2006
97	Бактериологийн болон токсины зэвсэг боловсруулах, үйлдвэрлэх, нөөцлэхийг хориглох болон тэдгээрийг устгах тухай конвенц	Олон талт	1972-04-10	1972-05-18	1972-09-14	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №6 2006
98	Үлэмж хохирол учруулах буюу нэлд нь хөнөөх чанартайд тооцогдох тодорхой төрлийн ердийн зэвсэг хэрэглэхийг хориглох буюу хязгаарлах тухай конвенц	Олон талт	1980-10-10	1983-12-02	1982-06-08	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №6 2006
99	Илрүүлэх боломжгүй хэлтэрхийн тухай протокол /1/	Олон талт	1980-10-10	1983-12-02	1982-06-08	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №6 2006
100	Мина, урхин мина болон бусад төхөөрөмж хэрэглэхийг хориглох буюу хязгаарлах тухай протокол /2/	Олон талт	1980-10-10	1983-12-02	1982-06-08	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №6 2006
101	Шатаах зэвсгийг боловсруулах, үйлдвэрлэх, нөөцлөх болон хэрэглэхийг хориглох, түүнийг устгах тухай конвенц	Олон талт	1980-10-10	1983-12-02	1982-06-08	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №6 2006
102	Нүд сохлогч лазерийн зэвсгийн тухай протокол /4/	Олон талт	1995-10-13	1998-07-30	1998-11-16	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №6 2006
103	Химийн зэвсгийг боловсруулах, үйлдвэрлэх, нөөцлөх болон хэрэглэхийг хориглох, түүнийг устгах тухай конвенц	Олон талт	1993-01-13	1997-04-29	1994-11-17 с.б.	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №6 2006
104	Олон талт худалдааны хэлэлцээний Уругвайн үе шатны үр дүнг тусгасан төгсгөлийн баримт бичиг	Олон талт	1995-01-01			Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №7 2007
105	Дэлхийн худалдааны байгууллага байгуулах тухай Марракешийн хэлэлцээр	Олон талт	1994-04-15	1995-01-01	1996-12-26	Төрийн мэдээлэл тусгай дугаар №7 2007

Төрийн мэдээлэл сэтгүүл 1999-2003 он

1	Төсвийн техник туслалцааны төслийн талаар Монгол улсын Засгийн газар, Дэлхийн банкны хооронд байгуулсан Хөгжлийн зээлийн гэрээ	1998-10-08	1999-01-22 Соёрхон баталсан	Төрийн мэдээлэл сэтгүүлийн 1999 он №5 /84/
2	Зэрлэг амьтдын нүүдлийн зүйлийг хамгаалах тухай Боннын конвенц	1979 он	1999-06-24 Соёрхон баталсан	Төрийн мэдээлэл сэтгүүлийн 1999 он №31 /110/
3	Монгол улс, ОХУ-ын хооронд байгуулсан “Эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх, иргэний ба эрүүгийн хэргийн талаарх эрх зүйн харилцааны тухай гэрээ”	1999-04-20	1999-07-08 Соёрхон баталсан.	Төрийн мэдээлэл сэтгүүл 1999 он №33 /112/
4	Уур амьсгалын өөрчлөлтийн тухай НҮБ-ын суурь конвенцийн Киотогийн протокол	1997-12-11	1999-07-08 Соёрхон баталсан	Төрийн мэдээлэл сэтгүүл 1999 он, №33 /112/
5	Монгол улс, БНСУ-ын хооронд байгуулсан “Гэмт этгээдийг шилжүүлэн өгөх тухай гэрээ”, “Эрүүгийн хэргийн салбарт эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх тухай гэрээ”	1999-05-31	1999-07-21 Соёрхон баталсан	Төрийн мэдээлэл сэтгүүл 1999 он, №37 /116/
6	“Эрчим хүчний хартийн гэрээ”, “Эрчим хүчний үр ашиг болон хүрээлэн буй орчны холбогдолтой асуудлын тухай Эрчим хүчний Хартийн протокол”, “Эрчим хүчний хартийн гэрээний худалдаанд холбогдох заалтуудын нэмэлт, өөрчлөлт”		1999-07-21 нэгдэн орсон	Төрийн мэдээлэл сэтгүүл 1999 он, №37 /116/
7	Иргэний байцаан шийтгэх ажиллагааны асуудлаарх конвенц	1954-03-01	1999-07-21 нэгдэн орсон	Төрийн мэдээлэл сэтгүүл 1999 он, №37 /116/
8	Монгол улс, олон улсын хөгжлийн ассоциацийн хооронд байгуулсан “Хувийн хэвшлийг хөгжүүлэх төслийн тухай Хөгжлийн зээлийн гэрээ	1999-06-18	1999-10-07 Соёрхон баталсан.	Төрийн мэдээлэл сэтгүүл 1999 он, №46 /125/
9	Монгол Улс, Азийн хөгжлийн банкны хооронд байгуулсан Автозам хөгжүүлэх 2 дахь төслийн зээлийн Хэлэлцээр	2000-01-24	2000-02-03 Соёрхон баталсан	Төрийн мэдээлэл сэтгүүл 2000 №6 /143/
10	Монгол улсын Засгийн газар, Киргиз улсын хооронд байгуулсан Орлого ба хөрөнгийн татварыг давхардуулж ногдуулахгүй байх татвар төлөхөөс зайлсхийх явдлаас урьдчилан сэргийлэх Хэлэлцээр	1999-12-04	2000-04-14 С.Б.	Төрийн мэдээлэл 2000 он, №15 /152/
11	Алан хядах зорилгоор бөмбөг хэрэглэхтэй тэмцэх тухай олон		2000-08-31 сб	Төрийн мэдээлэл 2000 он №33 /170/

	улсын конвенц			
12	ОУ-ын хөдөлмөрийн байгууллагын хүүхдийн хөдөлмөрийн тэвчишгүй хэлбэрийг хориглох нэн даруй устгах тухай конвенц №187	1999-06-17	2000-10-05 сб	Төрийн мэдээлэл 2000 он №38 /175/
13	Эрүүдэн шүүх болон бусад хэлбэрээр хэрцгий хүнлэг бусаар хүний нэр төрийг доромжлон харьцаж шийтгэхийн эсрэг конвенц	1984-12-10	2000-11-02	Төрийн мэдээлэл 2000 он №42 /179/
14	Барааны тэмдгийн олон улсын бүртгэлийн тухай Мадридын хэлэлцээрийн протокол	1989-12-31	2000-11-02	Төрийн мэдээлэл 2000 он №42 /179/
15	Бүтээгдэхүүний загварын олон улсын ангилал тогтоох тухай Локарногийн хэлэлцээр	1968-10-08	2000-11-02 сб	Төрийн мэдээлэл 2000 он №42 /179/
16	Монгол, Туркийн хооронд иргэн аж ахуйн болон эрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх гэрээ	2000-05-02	2000-12-28 сб	Төрийн мэдээлэл 2001 №1 /188/
17	Монгол, Украины хооронд иргэний болон эрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа үзүүлэх тухай гэрээ	1995-06-27	2000-12-28 сб	Төрийн мэдээлэл 2001 №1 /188
18	Монгол, Вьетнамын хооронд иргэн, гэр бүлийн болон эрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх тухай гэрээ	2000-04-17	2000-12-28 сб	Төрийн мэдээлэл 2001 №1 /188
19	Монгол, Энэтхэгийн хооронд гэмт этгээдийг шилжүүлэн өгөх тухай гэрээ	2001-01-03	2001-04-05 сб	Төрийн мэдээлэл 2001 он №15 /202/
20	Монгол, Энэтхэгийн хооронд эрүүгийн хэргийн талаар эрх зүйн туслалцаа харилцан үзүүлэх тухай гэрээ	2001.01.03	2001.04.05	Төрийн мэдээлэл 2001 он №15 /202/
21	Орлого, хөрөнгийн татварыг давхардуулж оногдуулахгүй байх, татвар төлөхөөс зайлсхийх явдлаас урьдчилан сэргийлэх тухай МУ-ын ЗГ, Люксембургийн вант улсын ЗГ хоорондын хэлэлцээр	1998.6.5	2001.4.5	Төрийн мэдээлэл 2001 он №15 /202/
22	Далайд хүний аюулгүй байдлыг хангах тухай конвенц	1974-.11.1	2001-12.14 сб	Төрийн мэдээлэл 2002 №1
23	Олон улсын эрүүгийн шүүхийн Ромын дүрэм	2000-12-29	2002-4-5 сб	Төрийн мэдээлэл 2002 он, №15
24	Олон улсын хоорондын авто замаар ачаа тээвэрлэх гэрээний тухай конвенц	1956.5.19	2003.5.8 сб	Төрийн мэдээлэл 2003 №17